

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фор., на по године 2 фор.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фор., на по год. 3 фор.За све остале земље годишње
20 фран. у злату, на по године
10 фран. у злату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата плаћа се поштом
упутницом непосредно админи-
страцији „Глас Црногорца“ на
Цетиње, а коме је наручије, г.
Петру Рамадановићу, к. д. аген-
ту у Котор. Дописи се плаћају
уредничтву. Рукописи се не вра-
ћају.За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет ријеч-
а по 2 новчића за први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчић.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

ми

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе.

На предлог Нашег Министра
Унутрашњих Дјела ријешили смо
и рјешавамо да се Командир Марко
Бојовић, племенски Капетан жупске
Капетаније, на основу чл. 21. закона
о чиновницима грађанског реда, по
својој молби разријешити од дужности
племенског Капетана.

Наш Министар Унутрашњих
Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 5. јануара 1904.

Никола I.

Министар Унутрашњих Дјела:
В. Б. Петровић с/р.

ми

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе.

На предлог Нашег Министра
Унутрашњих Дјела ријешили смо и
рјешавамо да се поп Вуко Чејовић,
племенски Капетан горњо-кучке Ка-
петаније, по својој молби разријешити
од дужности племенског Капетана и
поврати на учитељску службу.

Наш Министар Унутрашњих
Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 5. јануара 1904.

Никола I.

Министар Унутрашњих Дјела:
В. Б. Петровић с/р.

ми

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе.

На предлог Нашег Министра
Унутрашњих Дјела, а по саслушању
Нашег Државног Савјета, ријешили
смо и рјешавамо да се Јанко Пајовић,
писар II. класе у управи Катунско-
Ријечке области, на основу чл. 49.
закона о чиновницима грађанског
реда, у интересу државне службе
разријешити од исте.

Наш Министар Унутрашњих
Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 5. јануара 1904.

Никола I.

Министар Унутрашњих Дјела:
В. Б. Петровић с/р.

ми

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе.

На предлог Нашег Министра
Унутрашњих Дјела постављамо за
секретара II класе у управи Катун-
ско-Ријечке области Цвијетка Цоро-
вића, досадашњег секретара Облас-
ног Суда у Бару по потреби службе.

Наш Министар Унутрашњих
Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 5. јануара 1904.

Никола I.

Министар Унутрашњих Дјела:
В. Б. Петровић с/р.

ми

НИКОЛА I.

по милости Божјој

Књаз и Господар Црне Горе.

На предлог Нашег Министра
Војног производимо:

у чин пјесадијског потпоручника, подо-
фицира стојеће војске Муја Сочичу.

Наш Министар Војни нека из-
врши овај указ.

Цетиње, 3. јануара 1904. г.

Никола I.

Министар Војни
В. Пламенац с/р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ.

Њ.Њ. Кр.Кр. В.В. Господар
и Књазина Милена отпутовали су
на Ријеку.

— Њ. Пр. г. Р. Болати, опу-
номоћени министар и изванредни
посланик Његовог Величанства Кра-
ља Италије на нашем Двору, пре-
мјештен је у Штокхолм, а на његово
мјесто долази госп. маркиз Луиџи
Бироломо Кузани, досадашњи ита-
лијански генерални консул у Будим-
пешти.

— У суботу, 4. јануара, госп.
Барон од Макио, аустро-угарски ми-
нистар ревидент, био је примљен у
приватној аудијенцији, на којој је
Њег. Кр. Височанству Господару
предао своја оповишна писма, а у
недјељу у јутро отпутовао је са
супругом госпођом баронесом од Ма-
кио, на своје ново опредјељење.

— Новонаменовани аустро-у-
гарски министар-ревидент Господин
Барон од Куи, стигао је сипош овамо.

— Госпођа Олга до Мек су-
руга царско-руског отправника по-
слова отпутовала је прошле суб те
са синчићем у Дубровник, гдје ће
виму провести, а одатле ће поћи у
Русију.

ЦЕТИЊЕ, 10 јануара.

ХОЋЕ ЛИ БИТИ РАТА У ИСТОЧНОЈ АЗИЈИ?

Потоње вјести са Далеког Исто-
ка много су мирније, него оне од
прошло недјеље. Русија и Јапан
раде озбиљно на томе, да свој спор
ријеше мирним преговорима, а тиме
је бар за сада, опасност од рата
отклоњена. А и тешко је било вјеро-
вати, да ће уопште и доћи до рата,
јер за Русију се је знало, да рата
не жели, а јапанска војна снага ни-
кад се не може мјерити с јачом и
уреднијом руском војском! Упустити
се пак у рат с несигурним успјехом
то би била опасна игра, на коју би
се тешко одлучила влада једне тако
отривне државе, ко што је Јапан.

Како је настао неспоразум из-
међу Русије и Јапана због Манџу-
рије и Кореје, није нашим читаоцима
непознато. Русија, која је за вријеме
китајских немира заповјесила Манџу-
рију, мора силом географског поло-
жаја за тијем тежити, да се за очу-
вање свог азијског посједа прошири
до поморске границе полуострва Ко-
реје, гдје су пристани вавда сло-
бодни од леда, а у том би случају

она завладала не само Жутим, него
и Јапанским морем.

Јапан не може равнодушно по-
сматрати овакав развитак догађаја,
не само зато, што је прије неколико
година водио с Китајом рат због
Кореје, коју је желио подврћи под
своју власт, него и зато, што од ње-
гове било моралне, било материјалне
власти над Корејом зависи његова
будућност, па готово и његов оп-
ставак.

У Кореји се дакле, сукобљавају
велики империјалистички интереси
обје државе, па пошто се ови ин-
тереси неће моћи никад дефинитивно
ријешити спораузом, мирним путем,
може се сигурно очекивати, да ће
једном на сваки начин морати доћи
до рата између Русије и Јапана.

Иа тога ипак још не слиједи,
да би већ сада морао тај рат на-
ступити. Истина, шовинистички ја-
пански листови, не схваћајући те-
шку одговорност, изазивају управ
своју владу на рат; али званична
Русија и одговорни фактори у Ја-
пану избегавају сваки ратни сукоб,
а и јевропске велесиле живо раде
дипломатским путем у интересу ми-
ра. Ни руски интереси на Далеком
Истоку нијесу још толико угрожени,
а ни јапанска експанзивна полити-
ка није досегла још свој врхунац,
па да би се већ сад морало прибје-
ћи потоњем одлучном средству —
рату. Још увијек се може поуздано
очекивати, да ће се обје државе у
томе сложити, да сферу својих ин-
тереса у Кореји подијеле на двоје,
па да у сферу Русије допане сје-
верна Кореја до престонице Сеула,
а Јапану јужна. Таквом подјелом
интереса задовољиле би се сигурно
бар за тренутак и Русија и Ја-
пан, и то тијем прије, што би
Русија при томе боље изишла него
Јапан, али овај, као што у почетку
рекосмо, не би се могао оваквом
ријешењу трајно одупирати, пошто
му је војна снага слабија од руске.

Русија имала је свршетком про-
шле године у Источној Азији свега
око 185.000 редовне војске са 133.000
пушака, 20.800 коњаника и 256 то-
пова. Јапан би пак, за прекоморски
рат могао дићи на оружје око 178.000
војника. И ако би Русија од горњег
броја добар дио своје војске морала
оставити у Манџурији за сигурност
од немира или нападаја из Монгол-
ске и Китаја, ипак би још доста
претекло за успјешно сузбијање ја-
панске војске, која због далеког и
спорог превоза преко мора никад не
би могла својом цјелокупном снагом
против руске војске оперисати. Пре-
коморски рат против добро смјеште-
не и поуздане војске, није играчка.
Ови бројеви и овакве прилике по-
казују доста јасно, како би Јапан
провоцирањем рата на коцку ставио
свој опстанак, али овакво стање ства-
ри нас и увјерава, да се Јапан без
јаког савезника неће одлучити на
рат против Русије. Савезника међу
тим, бар за сада, нема. Говори се
до дуге, да иза Јапана стоји Ин-
глеска, али тешко да би се Инглес-
ка у овако несигурном питању ла-
комислено у рат упустила. Како
дакле ствари данас стоје, изгледа да
рата у Источној Азији бар за сада
бити неће.

ТИШИНА НА БАЛКАНУ.

Судећи по потоњијем вијестима
са Далеког Истока, тамо не само да
је завладала нека мирна струја, него
је и рат одгођен бар за дуже вре-
мена, а и на Ближем Истоку од
неко доба горе „не одлежу ратнијем
клицима“, него је и ту настала нека
мртва тишина. По у ствари је ли
то баш права тишина, која ће по-
вући за собом мање или више трај-
ни мир, или је то само тишина пред
буром? Ко би се полхватио, да ка-
тегорично на то питање одговори?
О будућности у опште, нарочито
у политици, и то још у овако
заплетеном стању, може се само на-
гађати и претполагати. Поред свега
тога, бар како данас изгледа, може
се нагађати, да ће се ствар на Да-
леком Истоку, као што рекосмо,
добро свршити.

На Ближем пак Истоку, и ако
је настала „пауза“, ипак та „пауза“,
како „Н. Времења“ пише, није иза-
звана ничим другим, до једино „не-
згоднијем зимскијем“ временом. И-
стина, гроф Голуховски поздравео је
то вријеме као „жељеног савезника“,
али опет стаје ствари на Балкану
изгледа и неповољно и замршено.
Не треба заборављати, да тај „же-
љени савезник“ није дуга вијека.
Треба се само сјетити, да је 1878
године, поред све зиме, већ 19 фе-
бруара потписан светог-стефански
уговор, тај уговор који је давао
јак основ за даљи политички развој
Балканског полуострва. Али је баш
ова потоња околност и била узрок,
те су се политичке јевропске канце-
ларје, због јависти према Русији,
бациле на тај уговор и тако га у
Берлину осакатиле, да га ни по-
нати није било могуће. Томе послу-
има се захвалити за данашњи неред
на Балкану, који је тако добро до-
шао њемачкој политици.

Узалудно би било тјенити се
данашњијем ћутањем и данашњом
„паузом“ на Балкану, — буна није
нестала, она живи и дише, а да-
нашњу тишину можемо увести више
као тишину пред буром... Турска и
даље продужава, да се колеба и об-
мањује и државе и саму себе. Она
је до сад на све могуће начине
старала да добије времена и одуго-
влачила је уважање реформама. Ако
сад и изгледа, да је она промије-
нила тактику и показује сву добру
вољу да испуни захтјеве и инструк-
ције јевропских посланика, то она
чини само због тога, што је „жеље-
номе савезнику“ грофа Голуховског
остало још врло мало да живи, те
је врло близу вријеме, кад се чете
могу поново пробудити; а и ово
вријеме тишине није се узалудно
провело, — Турци су много што-
шта починили и то тако, да се и
сам Хилми-паша још зарина спрема,
да умије руке, увјеравајући, да је
он од душе рад, да помогне својим
асистентима. Но зар Турска заједно
с тијем не обмањује и себе мислећи
да ће, моћи умирити земљу на свој
начин, а признајући да није у стању
известити реформе?

Али и државе стоје на својој и
не попуштају, па ма то било цијеном
и много већег труда, ма било и по-
моћу савезника који се никако не
жели. — Ред и мир биће успостав-

љен на Балканском полуострву, а да ће при таквом преокрету ствари највише штетовати онај, ко се увођењу реда и мира упорно противи, о том не може бити сумње.

ПОЧЕТАК ПРОСЛАВЕ СТОГОДИШЊИЦЕ ОСЛОБОЂЕЊА СРБИЈЕ.

Поводом почетка свечаности, које се течајем ове 1904 године имају обавити у Србији за спомен првог устанка и ослобођења Србије, „Самоуправа“ доноси чланак, у ком се између осталог говори:

У сриједу, 31 децембра, отпутовао је у Тополи Његово Величанство Краљ Петар с министрима, изасланством Народне Скупштине и великодостојницима грађанског и војничког реда, да тамо, у Тополи, у цркви Војска Карађорђа одстоји свету литургију, а на гробу својега великога и славнога дједа, ненадмашног јунака, молитву.

На нову годину у Тополи почело се је прослављање стогодишњице васкрсења српске слободе и обновљења српске државе на овим странама српским. Удружује се захвалност са страхопоштовањем пред превеликим прегнућем, скупим жртвама и заслугама Војска Карађорђа и његових убојних другова. Пред њиховим јунашвом и родољубљем мора се скинути капа и пасти на кољена. Ова познија покољења дивље се, као и ми што се дивимо, шта су били кадри да учине неписмени српски сељаци, у којих живо народно предање и гусле очуваше српску свијест, зајет и поуздање да се тај зајет мора испунити.

Прилике су донијеле, судба је, што но кажу, хтјела да васкрсавање Српства и његове слободе падне на плећа Срба истина простих, али широких и дубоких погледа. Њихова плећа бјеху снажна, руке гвођдене, ум велики, воља неодољива. Карађорђе је предначио томе дивноме рату српских витезова, који га изабраше и призадоше за Војска Српског Народа. Имали су и кога. Један савременик његов, описујући величину његове српске душе и јунаштва, карактерише: Колико је био висок растом, ваада је имао мало погрбљен. Али у најтежем боју, кад су летјеле главе, кад се падало и гинуло, Карађорђе је као орао јурио напријед надигнуте главе. И тад га је било страшно погледати. За читаву главу био је тада више од све војске, те га је сваки могао видјети и соколити се. Војска Карађорђе није ниједну битку изгубио. Гдје год је био, Срби су побеђивали; гдје год је ударио, сломио је непријатеља.

То је зачетак обновљења српске државе и слободе прије стотину година. То је бесмртно дјело, што га је онако дивно, прије 50 година, опјевао неумрли владика Раде — Петар Петровић Његош у својој

цјесми „Посвета праху оца Србије, Карађорђу.“

Захвално потомство дивних јунака српских радосно је и сретно, што може данас са унуком славнога Војска Карађорђа, Његовим Величанством Краљем Петром отпочети прослављање стогодишњице Велике Револуције српске. Срби у томе виде поуздано јемство, да ће идеале српске, које је остваривао са Србима Војска, остварити и довршити његов узвишени Унук, Његово Величанство Краљ Петар.

Притрам јубиларних светковина, које ће се у току 1904 год. у спомен стогодишњице српског устанка под Карађорђевићем обавити, садржи ове главне тачке: I. Свечан помен (панегирик) на гробу Врховног Војска у Тополи, који је извршен на нову годину. II. Свечано полагање темеља споменику Карађорђу. III. Свечано полагање темеља Академије Наука. IV. Свечано подизање Великог Школе на степен Универзитета. V. Свечано полагање темеља скупштинске зграде. VI. Свечано отварање железничке цруге Младеновац—Аранђеловац. VII. Свечано отварање српске етнографске изложбе. VIII. Свесрпски љкарски конгрес. У спомен стогодишњице установљава с орден „Карађорђева звијезда“ и искицаће се нови сребрници. Тачно вријеме кад ће се која од овјех свечаности у току 1904 године обавити, јавиће се благовремено доцније.

БОРИС САРАФОВ У ИТАЛИЈИ.

Познато је, како се је прије неколико времена Борис Сарафов упутио по Јевропи, да агитије за македонску ствар. Сад се налази у Италији, а о његовом тамошњем бављењу доноси „Јединство“ из Мљетака овај допис:

О Борису Сарафову, пишу све јевропске, а сада највише италијанске новине, јер слободоумци Италијани, као револуционарци, воле борбе и револуционарце, само што и Италијани паметни знају, да се поред све њихове борбе и јунаштва не би били никада ослободили, да им нијесу и други помогли и да им и политичке прилике нијесу биле боље. Морају се сјетити Француске, и да је судбина Венецијанске области онда ријешена, кад су Пруси, послије Краљева Градца, наметнули услове мира Аустрији, те је ова, у пркос побједе код Виса, морала попустити Италијанима. Кад се ово зна, чудно је да је Италијанима повољно, да Сарафов нешто режи на Русију, којој он, ваљда и ради својих личних рачуна, не признаје, да је ослободила Бугарску, жртвовала 100.000 војника, и потрошила милијарде. Да угоди можда онима, који не симпатизују Русији, а то је већ за осуду, неће он да ово призна, но тумара по Јевропи, приповиједа „Маркове конаке“, прича новинарима и неистите, те о свом јунаштву, организацијама, устанку, хвали се и оним, што би морао и крити, да је његово дјело било, да је ухваћена и уништена Американка Мис Стоун, да је знавао

и, удешавао за динамите у Содуну и по парабродима, хвали се, да је до сад нагинуло више од 120.000(!) Турака. Све ово приповиједа у овдашњој „Gazzeta di Venezia“ неки италијански новинар, који је осам дана на параброду путовао са Борисом Сарафовом и све ово од њега слушао! И даље чуда нечувена од Сарафова, у што могу вјеровати они, којима нијесу познате балканске прилике.

А не треба ни порицати, ни смањивати ичију заслугу и способност, и прани борци заслужују сваку похвалу, али кад се осврнемо на недостатке и погрешке Сарафова, ми, те осјећамо словенски, не можемо да му ишта одобромо и морамо га донекле оцјењивати, како га је недавно опицио његов друг, генерал Цончев и јавно се у Лондону изјавио, да Борис Сарафов није нигдје у боју био, да је устанак у Македонији банкротирао, да је Сарафов више шкодио народној ствари, а Македонце компромитовао, јер у њих гледа свијет као у анархисте. Ја већу као Цончев, одбићу што и на завист и противност између њих, ја му не поричем вас рад и признајем што, али му не одобравам, као што неће и ни један искрени Словен, што он свуда устаје и говори против Русије, као да су Руси противници ослобођења Македоније, што је Русија повала Аустрију и Јевропу, да се онамо поправи стање. Русија да се ово подмеће! Да је Сарафов искрив, не би тумарао по Лондону, Женеви и које куда, откле се никад ништа није урадило за слободу балканских Словена, већ би најприје отишао у Русију, онамо се заплакао, покуцао и помоћ тражио, коју ће Руси дати и без њега. Борис се размеће као неки републикан, социјалист, чега нема у Македонији, таке сорте људи и не могу важити у Русији, па ће то бити и узрок да он Русију не воли, јер је мајстор; кад би хвалио Русију, неби о њему писао ништа ни један лист у иностранству, грдили би га као русофила, а овако га хвале као русофоба, а можда су му гдје обећали и дали помоћ да гди Русију!

Ја знам да је то за Русију све једно, што о њој говори Сарафов, али он тиме шкоди осталим балканским Словенима, који знају, да им се без Русије неће никада разведрити. Ја нећу вјеровати и не вјерујем у оно, што се разносило, као да је Сарафов послуживао оне, који су желели да се Русија уплете у балканске ствари, да Сарафов са другима изазове покољ у Македонији и да Русија, као 1877, уђе у рат, да јој опет суде као у Берлину. Али ако је тако радио, онда је то грозно и он није ни патриот, ни Словенин. Ако је што у ствари, како и неки његови другови и вељаци причају, то он још има времена, да се тргне и поправи, јер није срамота, кад је општа ствар у игри и питању, промијенити пут, само ако је за боље.

Свакако је он забасео и на кривоме је путу — и не тргне ли се, неће много проћи, да ће над њим изрећи суд Македонци и онда — тешко њему!

ПОЛИТИЧКЕ ВИЈЕСТИ.

Русија и Италија. Говорећи о замјени мјеста руских посланика у Паризу и Риму, пише „Новоје Времја“, да је

таква га је несајестица ухватила, да је једва толико присебан био, да се руком ухвати за један бусен траве, која је у стјејени расла, па је тако читав сат немичан остао. Кад је мало к себи дошао, тад је настало право очајање — ни на крај памети није му било, да ће живот спасти, а камо ли да ће иваћи куд је кренуо био. Али нека се куда: или на пријед или погибија, трећега италијанска није налазила. Прибере снагу и пође даље, и — сретно изађе на лавбу!

Собом је понио био нешто хране и алата, те чим стигне, почне да гради себи колибу, која је кроз два-три дана била готова.

Доцније, утврдио је мало боље стенице куда се је по, те је почео износити горе брав по брав и завео тамо мало стоке; али му је требало и оно земље обрађивати, а није могао без водова, те он изнесе двоје телади, па је чекао да му подрасту, да с њима земљу оре. Тако је и доцније радио, те је и говеди имао приличан број. Једном му буде потреба, да продаде два вола, али како? Свести их доље није могуће, но једва и он слази. Он онда оба вола убије, па их комадица доље спусти и распрода — дружчије није било могуће.

Ту је најприје он сам живио, а доцније је и породицу тамо навео и обавезо се читавим гадинством, те је по читава година пролазила, да доље слазио није, осим зар да изаради оно мало земље, што у седу има.

Потоци тога првог насељеника и данас тамо живе. У село слазе рјетко, осим да посвршавају какве послове и купе штогод, што им је за кућу потребито. К

аудијенција књаза Урусова код италијанскога краља побудила велику пажњу у италијанским службеним круговима и дала званичној италијанској штампи повода, да отворено изјави своје симпатије преко Русије и њезиним тежњама. „Овакав пријатељски глас“ — пише исти лист — „баш у часу, кад Русија има да проживи тешке дане, биће примљен од рускога народа са срдачном радостју.“ Италијански официјовни кругови смјело, отворено и без окљанића изјавише, да Русија има неусумњива права и на запосједање Манипурије и на заузеће Цариграда.

Италијанска штампа изјавила је такође, да нема никаквих противности интереса између Русије и Италије. Пуптајући на страну Манипурију, која мало интересује Италију, поновићемо овдје оно, што смо већ често писали: Не само да нема никакве противности интереса између Русије и Италије на ближењем истоку, него тамо постоје управо велика заједнички интереси обију држава. Русија је исто као и Италија заинтересована у томе, да се Јадранско море не претвори у јужно германско и за то је изјек у италијанској Русије и Италије, да једна другој даје руку преко балканског полуострва и да на њем подигну тврди зид против германскога „Dranga nach Süden“ Енергично, непрестано ради у том правцу Њемачка, напрежући своје силе са свијех страна. Ако уважимо, да на сјеверу спремају земљиште за Њемачку аустријски Њемци, то се не може порећи, да је пријатеља погубиљ већ врло близу. — Словенским горама пријети, да ће их пробити немачки тунел! Да ъемачка ниједа не почне гушити Словенство и друге народности на балканском полуострву — морају Италија и Русија брижљиво пазити на сваки шепотонски корак на балканском полуострву и око њега. Најпослије: Њемци никад не могу бити искрени савезници Италије. Италија, ослобођена од клерикалних окова, може се лако преобратити у савезника Словенства. Она је то већ на полак и учинила....

Са Далеког Истока. Берлински лист „Ostasien“, што га издају Јапанци, који станују у Њемачкој, — донио је прије дужег времена чланак о напретку јапанске војске за пошљедних 10 година. Колико се повећала, најбоље ће се видјети по сумама, што су течајем десет година, од 1892—1902, употребљене за војску. Тако год 1892/3. потрошило се на војску 12,295.362, а год. 1902/3, 38,432.317 јена, дакле су се издатци на војску у пошљедњем десетлју више него потростручили!

Што се тиче јапанске ратне морнарице, то је она на далеко позната са своје врсноће. Јапанци су у опште од давније на главу као поморски народ, па су већ у стара времена често знали наваљивати и пустошити као морски гусари обале Кине и Кореје. Подонином прошлога вијека, кад је неколико јапанских младрића било послано у Холандију на бродарске науке, почело се у Јапану радити око морнарице. Оснивају, први учитељи и заповједници били су наравно Инглези. Јапанско ратно бродовље износи у свему 268.922 тона. Момчади је у почетку г. 1901. било 28.541 са 1739 часника.

И копнена војска Јапана врло је добра. Год. 1900. одликовао се одјел јапанске војске међу савезничким војскама, које су ослободиле Пекин и одлучиошћу

њима такође не иде нико. Једном је тамо изашао свештеник, да причести једног болесног члана те породице, али пошто се је здраво одатле курталисао, казао је домаћину, да му више никал изаћи неће, него кад би му била потреба, нека сиђе доље у село онај, који би се у свештеника нуждавао.

Једном приликом, кад је Велики Војвода Мирко Петровић пролазио близу тога мјеста, угледа дим на оној лави и упита једнога од својих пратиоца, што оно дими и да ли је могуће, да и тамо когод живи? Пратилец му неприповиједа све потанко за ту насеобину, а Велики Војвода кад то разумје нареди, да тај на то своје имање никад никакне дацје не плаћа, ни на земљу, ни на живо, па је та наредба и до данас остала.

Та породица, што се имања тиче, благодарни своје труду, живи доста добро, тако да јој данас позавијети могу многа од овијех, који се паругаваху ономе, што први покуша, да се ту насели.

Ово мјесто налази се за 1½ сат од Мртвог Дубоког са сјеверне стране, а од Морачког манастира налази се на запад и далеко је од њега 5 сати.

Приповиједају, да је једном приликом нук некако ту ускочио са западне стране, али није могао никакво да изађе, те кад су га стали вијати, наћерају га те скочи виз стјејену и мртав падне и ријеку Мртвицу, која од сјеверне и источне стране опасује ово чудно мјесто. Ето тако се то у Велој Лавби живи.

J. II.

ЛИСТАК.

МЈЕСТО КОЈЕ НЕ ПЛАЋА ДАЦИЈЕ.

То се мјесто налази на источном крају Црне Горе, у Морачкој нахији, у племену Ровачком, а зове се Вела Лавба.

Мјесто је то по свом положају и интересантно и чудновато. Између Мртвог Дубоког и Велег Дубоког удаиже се једна литица, која се својим западним крајем везује с повијарцима од планине Матаника. Баш у сред те литице а на висини од 400—450 метара, налази се једна тераса (ластвица, лавба), а то баш и јест „Вела Лавба“. Мјесто је то равно; земље за обрађивање има 7—8 рада воде живе има доста, а има прилично и траве за живо.

Природа се је замста постарала, да то мјестанце неприступним направи, опасавши га челичном оградом, али опет није своју цијел постигла. Нужда на свашто нагови, а прегалаштву се ништа отело није — данас видимо, да се је ту један Ровчанин окућио, и ако га је то кућење ванста стало много и труда и зноја. Ево како мјештани причају, да је то било:

Често пута у разговору међу Ровчанима, како на сијелима, тако и иначе, долазила је на реду „Вела Лавба“ и у чуду би један другог питао: „Вала Богу, би ли се ко могао ту испети?“ — Сваки је тврдио да није то могуће, али једноме између њих засједне у глави мисао, да покуша испети се. По себи се разумије, да он то није никако сазињао, него је ту

своју намјеру тајио, што оно реку, „као под кам“, јер је знао, да би му се племеници почели ругати и да би постао предмет опште срдње.

Он је брижно разматра ту литицу, која је изгледала као сливена, а да би нашао начина, како би се испети могао. Иза дугог проучавања учини му се, да је литица с једне стране најприступачнија и да није с те стране онако глатка, као с друге; ту има по који залепац, по која цукотина у стјејени, а има, и ако мало, и по који граб, који се зарио коријеном у какав процијеп, те би се хиљаду пута Богом заклео, да стрши из станог станци-тог камена.

Све ово охрабри нашег сељака, те у ујерењу да ће замисљену цијел постићи, повјери своју намјеру најприје својти, а за тим и комшијама. То се брао и у село рашчу и на састанцима и сијелима другог разговора није било, до о томе. Неко се је ругао, неко правио на његов рачун досјетке, али то њега није баш ни мало сметало, него се је, што оно реку, још више „зазнадио“, да учини што је наумио.

Он је најприје подградио једну мхицу уз ону стјејену; одатле је бадио коноп за један граб, који је ту недалеко из голог камена стршио; пошто дође до граба, наслони на њ једну лису, па стојећи ногама на њој побрже, у једну цукотину колац и наслони на њ једну даску. Тако се мало по мало по на више, окрећући се и правећи завојке, час десно, час лијево, по голој литици.

Кад је изашао од прилике на половину висине, како је сам доцније причао, погледао је више себе, па ниже себе, и

и брањеном и строгом дисциплином и хуманим поступком. Већ се онда видјело, да је јапанска оружана сила чињеница, с којом мора рачунати свака власт. Такву су војску Јапану уредили неки француски часници уз помоћ неколико Њемаца и једнога или двојице Италијана. Да је јапанска војска тако добра, велико је чудо, тијем више, што материјал, из кога се састоји, није бог зна какве каквоће ни у физичком, а ни у моралном погледу.

Тачан преглед јапанске војске — и у Јапану је уведена општа војна дужност — не да се саставити не само за то, што многе ствари влада држи у тајности, него и зато, што се цијела оружана спрема Јапана налази у развоју, који према поднесеним законским основама не ће бити завршен прије г. 1911. „Новоје Време“ пише, да ће се јапанска војска, кад се све намишљене реформе проведу, саставити од 150.000 људи превентнога активног стања, 150.000 првог и 150.000 другог позива, дакле у свему од 450.000 људи са 8 до 9 хиљада часника! Према европском угледу пренио је владар на себе врховно заповједништво војске. О карактеру јапанског војника пронасе се најразличитија мишљења. Једни кажу, да је кукаван и слаб, други обратно. Руски писац у „Нов. Времени“ вели, да на Јевропљане, који долазе у Јапан, чудновато утисне мизерна фигура јапанског војника. „Али што би рекли Јевропљани... — наставља писац — „кад би те војнике видјели у пошљедњем рату с Китајем, како не само за вријеме похода, него и у самом боју, користећи се тренутним паузама у пуцању, ваде из њедара лезе и хладе себи лица? То није женственост, то је просто здрави осјећај и сјајан доказ жаднокривости у рату“.

На основу искуства, стеченога у китајском рату, дошао је један руски војни писац до закључка, да јапанска војска врло добро знаде извести прву енергичну навалу, али не може дуго устрајати и подишати ни бојне напоре ни одолијевати непогодној клими.

Француска. Сједница француске коморе од четвртка, 1. о. м., била је врло бурна. Монархистичко-клерикалне странке покушале су да под фирмом патриотизма оборе Комбон кабинет, али се тај њихов покушај разбио о свијест републиканских елемената. Три реакционарна посланика Егар, Оливије и Кавенак упутили су министру предједнику Комбу интерпелацију о провјери ванзаконског абата Делсора из француске вароши Линије, куда је био допутовао да држи предавање о вјеројасном пошљају католичке цркве под Комбовом владом. Овај абат је иначе посланик у немачком рајхстагу, а према томе и немачки поданик. На истој овој сједници хтио је Комб да утврди дан, кад ће одговорити на ту интерпелацију, али чим је створио уста, десница је почела одмах да га прекеда тако, да се његове ријечи нијесу могле чути у кући. Монархиста Рибо захтијевао је да се одмах отвори дебата. Он је питао, каква су то обавјештења за тај одговор потребна или да ли влада неће тржити информације из иностранства. Те пошљедње ријечи изазвале су читаву буру. Њевица је викала против говорника, а десница аплаудирала. Тада се јавио за ријеч министар предједник Комб. Он је говорио кратко, са свима внацима разчарања. Тражио је да се дебата одгоди за петак, 9. јануара. За тим се је окротио против Рибова инсинуације да влада своје информације добија из иностранства. „То сумњичење је недостојно г. Риба“, рекао је Комб у бурно одобравање „Њевица, па онда нијесмо ми ти, који се обраћамо на иностранство. Историја нас учи, да су то пријатељи г. Риба, с којим се помоћу он нада да ће оборити кабинет.“ (Бурно одобравање дијело Вичу: Рим! Рим!) „Господин Рибо позива се на покрет у цијелој земљи. Реакционарна штампа покушава да тај покрет вјештачки прошири. Нека се господин Рибо обавијести код републиканске штампе и нека чита локалне листове из околине, који су обавјештени о мишљењу абата Делсора“. За тим је последице овог Комбовог говора настала жестока препирка. Дени Комен је корпо владину странку, да су из њене средине изишли ријечи: „Нико неће реванши“. Дебата о интерпелацији одложена је напошљетку, као што је речено, за 9. о. м.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(И. С. Тургењев у српским и хрватским пријеводима.) У овогодишњој свечаној сједници југословенске академије знаности и умјетности у Загребу, предавао је академик Др Т. Маретић о Тургењеву у нашој литератури. У српској и хрватској књижевности, говори Маретић, има до 180 пријевода Тургењевљевих дјела. Најстарији од тих пријевода пада у годину 1859, а најновији у год. 1901. Кад су Срби и Хрвати почели Тургењева да преводити, имао је он за собом већ око 12 година обилата књижевнога рада и већ је он био на добру гласу у руској књижев-

ности; али у осталој Јевропи још се слабо за њ знало, и то је сигурно узрок, за што га српски и хрватски књижевници већ прије нијесу почели преводити. Да су западни европски народи око половине 50-их година XIX вијека Тургењева онако славили и, узимавали и преводили, како су то чинили 10 или 20 година доцније, било би српских и хрватских пријеводача већ у то вријеме. Што је било код Тургењева, то се за неколико година поновило и код другог великог руског писца, т. ј. код Лава Н. Толстоја, којег су најславнија приповиједачка дјела била на свијету већ много година, кад су се српски и хрватски преводиоци сјетили, да их преведу, а то су они учинили тек онда, кад је на смрти Тургењевљеве по свој Јевропи аборисла слава Толстојева.

Академик Маретић је српске и хрватске пријевде из Тургењева пажљиво проучио и испоредио с оригиналом, те о вриједности сваког појединог пријевода изриче свој суд поткријељен с неколико карактеристичнијих потврда. За многе је пријевде др. Маретић открио и доказао, да нијесу потекли из оригинала, већ из каквога другог пријевода, понајвише немачкога. Сви су готово такви пријевди веома лоши, а неки су међу њима праве наквасе оригинала, тако су невјерни и наоспаки.

Али и међу оним српским и хрватским пријеводима, који су сигурно потекли из оригинала, много их има, који не одговарају ни врло умјереним критичким захтјевима, што се захтијевају од свакога пријевода. То долази отуд, што многи преводиоци своју дужност схваћају и извршују олак, дају се на посао, за који немају или никакве или бар не праве спреме; нијесу се свјесно проучили око руске граматике и рјечника, већ су на брзу руку у то зазирали и одмах промислили, да већ могу преводити Тургењева. За то у пословима таквих преводиоца налазимо много погрешака крупних, бесмислених, а често и сијешних. Међу такве преводиоце спада и покојни Мишкатовић, који је до душе међу Хрватима био на гласу као изврстан преводиоца Тургењева, али тај су глас о њему проијели и проносали људи, који никад нијесу зазирали у руски оригинал, да виде како Мишкатовић с њим поступа. Обилно критичко поређење Мишкатовићевих пријевода с оригиналом доказује, да је Мишкатовић превдио Тургењева врло површно и невјерно.

(Феликс Ф. Каниц.) Знаменити познавалац своје струке, етнографски и географски, краљевски угарски саветник, Феликс Ф. Каниц, преминуо је 25 децем. пр. године. Рођен је године 1829, те се био у почетку бацпо на умјетничко поље. У четрдесетим годинама похађао је бечку Академију умјетности, и постао је био један од најчувенијих илустратора и пртача за новине. Још и данас се налазе по антикварницама његови пртежи, за које је обично узимао мотиве из живота старобечког.

Канцем седамдесетих година, постао је Каниц пртач „Литературних Илустрација Новина“, и по налогу њиховог пропутавао је први пут источне крајеве. Тај пут његов постао је одлучан по даљи његов живот. Утисци, које је добио на том пут, и интересанте студије, које му је пружио путовање у тим крајевима, које да тал није нико истраживао, одведе су га оном ажанственом позиву, на ком је толико успјеха постигао. Први резултат тога путовања биле су културно умјетничке расправе, које је издао под именом „Римски остаци у Србији“, и „Византијски споменици у Србији“.

Затим је дубоковао у разним знаменитим часописима своје путовање, а међу њима најзнаменитије историско-географско дјело под насловом: „Дунавска Бугарска и Балкан“. Та је књига, у којој је плустрације радио сам Каниц, прва пружила основе и поуздане податке о балканским земљама.

Његова карта Балкана, коју је на темељу свог претјеравања и својих истражних путовања у години 1874-ој изradio, од велике је научне вриједности. Свима радовима потоњих картографа служила је она као извор.

Углед, који је уживао у научном свијету, показује и та околност, што су га 1878. изабрали за предједника антрополошког конгреса, за вријеме изложбе у Паризу. Предзаници смрти изненадили су тог марљивог научења код његовог стола за рад. Пошло му је за руком да доврши прву свеску свога огромнога дјела „Србија од римског доба до данас“, те је спремно сам собом и ревизију за штампу. На то га удари капаљ, затим још неколико настуша, који му одузеше разне дјелове тијела, док на пошљетку и смрт не дође.

Примли смо на приказ слиједеће књиге:

О поријеклу Бранка Радичевића и његовој поезији написао Л. Р. П. Препечатано на „Дневном Листу.“ Дубровник.

Српска Дубровачка Штампарија А. Пасарића 1903. Стр. 43. Цијена?

Ову књижицу изазвала је добра воља једнога одушевљенога обожаваоца Бранка и његове поезије, да докаже, да је поријекло пјесниково, с очеве стране, из Зете. Резултат својих комбинација свео је Л. Р. П. на ово: Пра-прадјед Бранков, Петар Радичевић, оставио је Зету, пријешао у Црницу и даље у Будву. Ту су му се родили: Андрија, дјед Њика Радичевића, и прадјед Бранков, чије је име заборављено. Та су се два брата и одатле одселила: Андрија у Котор, прадјед Бранков у Шибеник, за тимјем одатле у Сарајево, Травник, Славонију и даље. На пошљетку се смјестио у Бољевцима, гдје му се родио Алекса, Бранков дјед. (Бранков отац родио се у Новом Саду, а Бранко, као што је познато, у Броду на Сави.) У другом дијелу ове књиге износи Л. Р. П. мишљења разних наших књижевника о Бранковој поезији. У идукем броју донијемо опширнији приказ ове књиге.

† Крсто В. Марковић: Пјесме и приче. Издао неколико пријатеља и поштовалаца покојника. Загреб. Српска штампарија 1903. Са ликом покојничким. Стр. 136. Цијена?

Издавачи ове књиге, неколико младих Зећана, који су, како сами кажу, „покојника добро познавали, те и могу схватити „што су у њему изгубили.“ веле у предговору, гдје су изнијели биографију млађаног покојника (р 21 марта 1882. † 28 децембра 1902.), да нијесу знали како би боље очували спомен на честитог младића и добра Србина, већ езо издадоше у књигу његове књижевне покушаје у стиховима и прози, — у којима се заиста, огледа његова дупа као човјека скромна, племенита и патриоте.

Календар за 1904. Издавачка књижевница Пахера и Кисића у Мостару издао је опет: Календар „Мале Библиотеке“, година II, и Мостар, година VI. Оба су календара за деп. Цијена је оном првом 30 хелера за Босну и Херцеговину, за све остале земље 20 хелера; другом за Босну и Херцеговину 40, а иначе 30 хелера или пара.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

(Треба ли сијати или садити шуме?) Већина је шумара данас прибегла сађењу, претпостављајући га сијању, да се постигне пошумљавање. Је ли ово пошљедна начина, буди, или плод искуства и посматрања?

Осврн се у натраг за сто година, у 1766. Најзатнији немачки шумар тога доба, Јован Готлиб Бекман, публиковао је тада дјело под насловом: „Покушаји и изпитивање потребе шумског сијања“. У овоме спису, Бекман означава сијање, као једини начин, који је у стању, да да добре резултате, помоћу кога се могу подићи пропаде шуме.

Шта треба мислити о систему сађења, пита се он у глави IV § 13 овог дјела. Одговор је кратак и категоричан: „никакав великог добра, а у погледу на борове неприкљан“.

Да су се шумари задовољили са овим догматичним упутом, данас не би било више питања о сађењу, него прије сто година. Срећом то нијесу учинили; у осталом и сами су чешће приморавани да прибјегавају сађењу него што су то и хтјели, но то је било само за то: да попуте своје расаднике. Ускоро се примјетило да треба пожелити стари начин сађења, и да је он у велико подобан за побољшање; да има много земљишта за пошумљавање, на кме сијање показује мало изгледа на успјех. Мало по мало, обрати се већа пажња систему сађења, коме се чешће прибјегавало, тако да на десет година после публикације Бекмановог дјела, у 1805 Бурдесдорф се овко изјавио у својој „расправи о шумама“, у глави о шумском сађењу: „независно од горе поменутих суштина, о што је могуће нећем сађењу, принцип је: да се могу садити и друге, али само у мањој мјери; у свима случајевима не треба рачунати ни на какв сребан резултат, ако не радимо по сигурним и повољним условима“. Бурдесдорф је мислио да зна ова сигурна правила и повољне услове, и изложио их; али би било жалосно за шумарство, да се држало, у овом погледу, правила учитеља.

Требао је времена, да се да потпуна правда систему сађења, а ово доказује то, што је отац шумарства Кота (Cotta) казао: „како се велика пошумљавања лакше извршују сијањем него сађењем, итд. итд.; ми сламо: да прије треба претпоставити прав од ова два начина“.

Испитивање усвојених измјена у теорији и у пракси, од како је покренуто ово начело, одвело би нас много далеко; напредак је данас узео веће скокове; наука учини већи пут за двадесет година, него некад за стољеће; задовољимо се само да примјетимо: да је старо правило: „садити само ондје гдје сијање није имало озбиљног изгледа на успјех“, замијењено бар у многим предјелима, нарочито у Саксонској

— оним: „да треба сијати тамо само, гдје неће моћи да успје сађење“.

Тako видимо, да је сађење данас правило, сијање изузетак. Прије је било ово — т. ј. сијање правило.)

Збиља, искуство је показало садашњим генерацијама шумарства: да уопште подизање шума може бити извршено брже, сигурније и с бољим успјехом путем сађења.

Брже, јер сађење даје резултате веће године прије сијања, а често прођу четири до пет година, прије него што посигурно знамо: да ли ће сијање требати попуњавање или опет понова вршити, док код сађења од идуће године можемо знати укупну количину неспособних младих за надражљивост, и по том их можемо одмах замијенити.

Сигурније, јер је сађење изложено мањој опасности од сијања. Успјех овог пошљедњег зависи у првом реду, од својства сјемена. Ријетко смо у пошљају, да га сами прибавимо, а у томе нам је потребна помоћ од трговине, која нам продаје најчешће само сјеме прибирано, прије времена незрело, осушено, рђаво сачувано, проклијало или сувише старо. Претпоставимо баш и најбоље услове, баш да смо сами прибавили најбоље сјеме. Имамо да се бринемо: да ли је добро спремно земљиште, да ли је сјеме добро посијано, је ли сувише или недовољно покривено; да јаке бујице, дуга суша, неколико дана жарког сунца, позни мразеви не униште све наше наде. Ну, допустимо да су услови као што желимо, припомогли клијање сјемена, да су исто поштедице птице, мишеви, ипак ћемо се врло често преварити ако мислимо да је све спасено. И доиста, ако су биле повољне околности за шумског сијача, он су тако исто могле допринијети растућу рђаву траву, тако да често с муком разликујемо мале младице у средини траве, и дугих биљака, које их окружавају и гуше. Кад што можемо ишчупати ове рђаве биљке, ризикујући да у исто вријеме не ишчупамо младице, но, то увијек не можемо, и у овом пошљедњем случају, мишени зими налаже уочиште, у сред ове траве, испод сијешног покривача, који их привлачи у толико више, што им поред ваклона од зиме, даје и младице за храну. Кад се у прољеће сијег отопи, расадник је сав поједен. Ако успијемо, да се отарасимо за вријеме прве године сијања, рђаве траве, има мјеста бојазни: да идућег прољећа не нађемо земљиште, покривено младинама, које су се зими подигле. Још много других опасности чекају шумског сијача за вријеме шљедњих година, да је бескорисно све их набрајати; ово што је споменуто довољно је да покаже: како је неизвјестан успјех сијања.

И сађење страда од позних мразева, буба, мишева и дивљачи сваке врсте, али ипак не у толикој мјери да је то опасно за његов опстанак. То може да буде у већини случајева, на крају друге, треће, четврте или доцнијих година. У ствари, једина су озбиљни непријатељи сађења инсекти, и њихове ларве; ишта дакле, није чудновато, да што шумари данас претпостављају овај пошљедњи систем.

Сађење је немилије од сијања. За искумене шумаре није потребно да се много издржавамо на овоме. Заиста они знају, да и ако су у почетку мало мањи трошкови за сијање, него ли за сађење, нарочито ако најве велика цијена сјемену, да су много већи трошкови око предузимања радова, којима се попуњавају празнине, засипају рупе, при првом начину, него ли при другом, тако да сводећи укупан рачун, већа је корист на страни сађења. Ипак смо далеко од тога да заступамо мишљење: да не треба никад прибјежавати сијању. У подизању шума нема апсолутно општег правила. Тако на прилику, никад нећемо сањетовати сађење за пошумљавање слабих цјескуша, као што ћемо увијек бити противу употребе сијања на јакој земљи, покривеној зеленом травом или на плитком земљишту¹⁾. Све што смо могли рећи, то је: да као опште правило, неки неколико парочито одређених случајева, о којима смо говорили, сађење треба да буде правило, сијање пак изузетак.

¹⁾ „Многи су шумари, кажу г. г. Доренц и Парад сматрали сијање, као поглавно примјено на велике просторе, због начина на који се врши, а који изгледа у исти мах, и природнији, простји и јевтинији од начина сађења. Међутим практика наглаше све више, сваки даном овоме пошљедњем“.

²⁾ У Француској сијање се уопште претпоставља сађењу за пошумљавање предјела, као што су: Солом, Ландес и т. д.

„Томас“.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 9 јануара

(Из Главног Одбора.) Главни Одбор за подизање Дома Умоболнијех — и овијем путем — позива све оружне одборе и њихове помоћнике, а тако и Одборске повјеренике, који још нијесу послали — исправне рачуне, да их — одмах пошљу, и то све —

точно према Наредби Главног Одбора од 14. јануара прошле године, јер спроведени извјештаји многијех не одговарају истој.

Такође се овим позивају приложници, да свој записани, — а до сад неисплаћени — прилог неодложно, сходно већ наведеној Наредби, плате.

(Из Друштва за потпомагање заната и трговине у Црној Гори.) *Госи. Крсто Попов Пекић*, из Шестана, на први глас да је поменуто Друштво са срећом установљено на Цетињу, — успио је да заинтересује околно становништво свих трију вјера за ову ствар у толикој мјери, да је одмах у први почетак скупио близу 60 круна за сархе друштвене, и г. Пекић, како нам пише, тврдо вјерује, да ће пожртвовањем добрих људи још и много више скупити, па чак да ће бити и добротворских улога од по 150 круна.

Билежимо овај похвални и родољубиви примјер да се види, како се људи — који разумију ствар — заузимају и колико сами, својом иницијативом, могу да учине, само кад имају добру вољу за то и кад не жале мало труда за општу ствар уложити.

Г. Филип Ош. Врчевић приложио је друштвеној каси круна 6. — за успону на пок. свога школ. друга, одушељеног Србина и омладинца Уроша Тројановића. — Хвала г. Врчевићу; а жељети би било да се лијепо овај примјер, који је особито међу далматинским Србина распрострањен, одомаћи и код нас.

(XXI ред првог батаљона стојеће војске на Цетињу). Као што смо јавили, овај батаљон окупио се 2 јануара оvdе и одмах је отпочео своја редовна вјежбања.

(Светосавска прослава на Цетињу). Сва наша школска младеж спрема се да по обичају достојно прослави дан св. Саве, заштитника српске просвјете. Осим обичне црквено-школске свечаности у осн. школи, приредбе уочи дана св. Саве ученици богословске учитељске школе и гимназије у Зетском Дому нарочито забаву са одабраним програмом у корист својих сиромашних другова. На сами пак дан послје подне биће опет у Зетском Дому забава, коју спремају дјеца мушке и женске основне школе и „Дјечјијег Сада“. О овим забавама говораћемо у идучи броју опширније, а ујерени смо, да ће се наше родољубиво грађанство племенитој циљани, с којом се прва од ових забави дије, достојно одозвати.

(Прогноза времена за мјесец јануар). — Само дани од 16. до 20. јануара показују врло јаке услове за то, да нам досадашње лијепо вријеме из основа покваре; на обалама морским и у пристаништима, морске плиме ће овдје-ондје достићи своје скоро максималне висине, а узбуљивост наше атмосфере биће оличена у изданим кишама или вијавицама, на многим мјестима без сумње праћеним јаком грмљавином, особито око 20. јануара, када нам се мјесец примице до одстојања од само 356.900 км. —

Веома слаби су изгледи, да ће у овоме мјесецу још у које дане бити снјига или кише, а ако ипак буде, понајприје га можемо ишчекивати 5. (као што је и било) 10. и 23. јануара.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“

ТОКИО, 2 јануара. — Јапан је предао министру руском свој одговор на потоњу руску ноту. У одговору не одређује се никакав рок односно преговора, који се продужују.

ЛОНДОН, 3 јануара. — „Стандард“ јавља из Одесе, да је Porta одбила тражење Русије за пролаз црноморске флоте кроз Дарданелс.

ПЕТРОГРАД, 3 јануара. — Цар се је приликом дипломатског приманја о новој години особито срдачно разговарао с јапанским послаником Курино и истакао потребу пријатељских односа с Јапаном. У исто вријеме изјавио је Цар наду, да ће се постојеће несугласице мирно отклонити. За тим се је Цар обратио цијелом дипломатском тијелу, говорећи да ће Он учинити све што је могуће за одржање мира на Далемом Истоку.

ПЕТРОГРАД, 4 јан. — Секретар овдашњег јапанског посланства изјавио је, да ни Русија ни Јапан не желе рата. Односно Кореје поставиће се брао споразум, јер Јапан не тражи протекторат над Корејом, већ само слободну трговину

у Кореји и Манџурији. Посредовање велесила није за сад потребно, пошто ће дипломатски преговори без сумње уредити добрим успјехом.

ПЕТРОГРАД, 4 јан. — Царица болује од плеврита.

БЕРЛИН, 5 јан. — По Наредби царевој мобилизовано је 500 војника за полазак у југозападну Африку, гдје се је у тамошњој немачкој насеобини побунило племе Хереро. Осим тога поћи ће у Африку и једно одјељење поморско са четири митраљезе Полачак у Африку биће 8. о. м.

БЕЧ, 7 јануара. — Буџетна комисија аустријске делегације усвојила је ванредни буџет војни у којем се налазе и 15 милиона за набавку нових топова.

БИОГРАД, 7 јануара. — Бивши орловско-официр Костић, највише је заповједником краљеве гарде Тенерални консио у Скопљу. Ристић, највише је дипломатским агентом у Сфији, а секретар у министарству, Јовановић, консулом у Скопљу.

БЕЧ, 8 јан. — Инженир Мавлихер, изналазач нове пушке, умро је.

Буџетна комисија аустријске делегације усвојила је буџет Босне и Херцеговине. Нови заједнички министар Буријан изјавио је, да ће слиједити и унапријед политику Клајеву.

ЛОНДОН, 8 јан. — Из Берлина се јавља, да је питање о рату или миру одлучено у прилог мира, јер је влада руска вољна учинити такве уступке жељама јапанским, да ће тиме мир бити осигуран.

ЦАРИГРАД, 8 јан. — Цивилни агенти Демерик и Милер отпутовали су одавде у Солун.

СОФИЈА, 8 јануара. — Бенерал Цончев стигао је овамо из Париза. Сви гласови о предавању некаквог меморандума Клају или влади од стране незадовољних официра, оповргавају се званично као измишљени. Исто тако није истина, да су икакви документи из Двора украдени.

ПЕТРОГРАД, 8 јан. — „Новоје Време“ доноси телеграм из Владивостока, у којем се вела, да је по вијестима, које стижу из Јапана, откловена свака опасност од рата и да је мир ујемчен за дуже времена.

ЦАРИГРАД, 9 јан. — У недјељу био је код Мале Растиче близу Приштије сукоб са српском пограничном стражом. Убијен је један Турчин и један Србин.

Јузуф-бег изјавио је у име Султаново жаљење цивилним агентима Демерику и Милеру, што их није могао примити због навеса. Султан се нада, да ће их видјети приликом њиховог доласка у Цариград и жељим најбољег успјеха у вршењу њиховог тешког задатка.

СОФИЈА, 9 јан. — Говори се, да ће се пуковник Бендерев скоро вратити опет у Русију.

ЛОНДОН, 9 јан. — Званично се јавља, да је потпуковник Ферхолд, бивши војни аташе у Бечу, именован за енглеског представника код Бенерала де Борџиа, главног заповједника жандармерије у Маџедонији.

ПЕТРОГРАД, 9 јан. — Директор института за експерименталну медицину умро је ушљед заразе од куге, коју је добио занимајући се културом кужнијех бацила.

ЦАРИГРАД, 9 јан. — Porta је јуче предала посланицима споразумних велесила изјаву, у којој каже, да се је она, осим што је већ извршила аке мјере за реформе, обринула још и за то, да мирном становништву осигура живот од нереда. Највећи дио њене изјаве бави се Бугарском, која у пркос горе поменутог настојавања Портиног о извођењу реформа, не мијења своје понашање, као што и комитети не престају са својим агитацијама. Porta у многим окривљава Бугарску

оснивајући се у томе на достојерне податке, а на име: да Бугарска шаље цебеану и пушке у погранична мјеста, како би у одлучном часу снабдјела потребним оружјем све погранично становништво; да је све путове у окрузима Ћустендилу, Дубници и Трнову и још другим окрузима уредила за пролазак артиљерије, а исто тако је спремила и све остале потребе за војску; да је изванредни кредит за војску одобрен; да су тврђаве подигнуте близу Сесије, Ћустендила, Дубнице, Трнова, Јамболи и т. д.; да је најпослије мноштво официра добило допуштење, да се придруже усташима. Porta изјављује, да су на тај начин сванена старина око извођења цјелисходних реформа осујећена од стране онијех, који продужавају нереде.

ПЕТРОГРАД, 10 јан. — Стање царичино поправља се

ЛОНДОН, 10 јан. — „Рајтер“ јавља, да је Јапан саопштио у Лондон, Вашингтон и Берлин, да се посредовање неће моћи примити. Министар јапански у Лондону изјавио је, да је Јапан своје захтјеве свео на најмању мјеру.

БИОГРАД, 10 јан. — Скупштина усвојила је са 100 против 10 гласова предлог, да се из буџета брише сума од 17479 франака, одређена као годишња помоћ удовицама министара Ристића, Гарашанина и Вучковића, мотивишући то рђавим стањем финансијским.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Претплату на „Глас Црногорца“ за годину 1904 приима за Црну Гору, Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину и све стране земље посредно и непосредно Администрација „Гласа Црногорца“ на Цетињу (Cettigné — Monténégro), а коме је вачувије, може претплату слати и г. Петру Римада-новићу к. ц. агенту у Котор (Cattaro Dalmatien).

„Глас Црногорца“ неће се никоме слаати, ко се не јави својом претплатом.

„Глас Црногорца“ стоји:

За Црну Гору на годину 8 круна, на пола године 4 круне.

За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр, на пола године 6 круна.

За све остале земље на годину 20 франака у влату, на пола 10 франака у влату.

Претплата на „Глас Црногорца“ приима се само у годишњим и издвојеним рублима.

И овај број шаљемо свим нашијем досадашњијем претплатницима, а у напријед нећемо лист никоме шиљати, ко није своју претплату обновио.

Цетиње, 10 јануара 1904 г.

Администрација „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“

СТЕЧАЈ.

У одјељењу за грађевину и саобраћај Министарства Унутрашњих Дјела потребан је један нижињер, практичан у градњи путова, каменних мостова и осталих државних грађевина.

Позивају се сви они, који би жељели на то мјесто компетовати, да се пријаве Министарству Унутрашњих Дјела до 1. Фебруара 1904. године, од кога ће потребне услове примити.

Кандидат мора познавати добро српски језик.

У Број 2950. Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дјела, 22. новембра, 1903. г., на Цетињу.

Администрација „Гласа Црногорца“

јавља, да ће посад — због ограниченог простора листа — давати мјеста само оним посмртницима, које буду састављене кратко, не износећи имена појединих саучесника. Довољно је извјестити о нечијој смрти своје срод-

нике и пријатеље, а за тим уопште зихвалити свијема, који у жалости учествоваше, потписати ожаловљену породицу — и доста.

Цетиње, децембра 1903 г.

Приватне објаве.

О Б Ј А В А.

Управа Прве Никшићске Штедионице позива акционаре, да настоје што прије, а најдаље до 1. Фебруара 1904 године уплатити за акције 75% главнице (т. ј. 75 круна по свакој акцији) пошто се ради на томе, да се оригиналне акције са вриједности од 100 круна издаду најдаље до 15. Марта 1904.

Са уплатом од 75 круна по акцији исплатиће сваки акционар остатак до 100 круна, који је редовно предавао уплату, са добити која га припада у в. мали додаток главнице.

Овај додатак имаће сваки акционар предати Штедионици најдаље до 1. Марта 1904. г., о чему ће бити унапријед нарочито обавијештени.

Управа.

Р. 99. Бр. 1 2—3

О Г Л А С.

Сходно акту оvd. општинске Управе од 31 децембра 1903 број 331—В—1903—123, са овим се обавијештаје становништво вароши Подгорице, како православно, тако и римокатоличко, као и други са стране који имају породично гробље у сјеверном предграђу Миркове вароши, да, на основу ријешења и благослова Њ. Високопреосвештенства, свако има кости сахрањене у томе мјесту пренијети у новом гробљу код оvd. цркве под гористом и четурке, и то до 2 фебруара, т. ј. ког ће се дана обавити општи пренос костију.

Дакле, нека се свако до овначеног дана постара за пренос костију својих умрлох, у реченом мјесту сахрањених, а предходно нек се пријаве мјесном свештенству, ради сходних религиозних упустава.

У Подгорици, 3 јануара 1904 г.

Туропи хр. Св. Георгија:

Оф. Велиша Беговић,

Илија Мартиновић.

Р. 125 Бр. 4 1—2

О Б Ј А В А.

Долепотписани ликвидатори друштва „Anglo-Montenegrin Trading Co. Ltd“, именована дана 21. Октобра 1903 од изабраних поравнаца, примаће понуде до 31. јануара 1904 год. за купо-продају дућана поменутог друштва, заједно са цијелом имовином и посједом у Подгорици, Плавници, Ријеци, Његушима и т. д. као и параброда „Давице“, припадајућег истоме друштву, коња, кара, кароца, обнибус и др. Понуде могу бити слате на госп. А. Милнеа, у уреду поменутог друштва у Подгорици, или непосредно на потписатог Ђ. А. Пађе у Валети, Малта.

Потписана три ликвидатора задржавају себи право да одбију све и коју драго понуду.

Валета, Малта, 1 јануара 1904.

Ђ. А. Пађе,

В. Х. Ховард-Ровлисон

Е. Хамер.

Р. 108 Бр. 5 1—1

О Б Ј А В А.

Позивају се овим сва она лица, која што дугују друштву „Anglo-Montenegrin Trading Co. Ltd“, да, пошто је друштво ликвидирало, од данас најдаље до два мјесеца исплате дугујуће своте, иначе послуже поменутог рока предузеће се против сваког дужника кораци за наплату судским путем.

Подгорица, 5 јануара 1904.

За друштво „Anglo-Montenegrin Trading Co. Ltd“

Alex. C. Milne

Р. 59 Бр. 6 1—1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

У понедељник 29 прошлог мјесеца преселио се у вјечност наш син, муж, стац, брат и ројак

Барјактар МАШАН Ј. ДРЕЦУН

у 35 години свога живота. Овијем пајављујемо вјечиту благодарност свијема, који су га оплакали и до вјечне куће допратили, а тако и онијема, који су нам саучешће на којим путем изјавили.

Љуботињ, 1 јануара 1904.

Ожаловљени:

Отац: Јоко; мајка: Стане; сугруга: Кице; деца: Саво, Стане, Јован; сестра: Маре, са осталим родбином.

Р. 74 Бр. 7 1—1